
**PROHLÁŠENÍ O ZÁMĚRU PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI OCHRANY
TETŘÍVKA OBECNÉHO**

**MEMORANDUM ÜBER DIE GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT IM
BEREICH DES BIRKHUHNSCHUTZES**

**Ministerstvo životního prostředí
České republiky**

(dále jen „MŽP“), jako ústřední orgán státní správy v oblasti ochrany přírody v České republice,

**Ministerstvo zemědělství
České republiky**

(dále jen „MZe“), jako ústřední orgán státní správy v oblasti státní správy lesů v České republice,

Lesy České republiky, s. p.

(dále jen „LČR“), jako státní podnik s právem hospodařit v lesích České republiky, které jsou ve vlastnictví státu,

(dále jen „česká strana“)

a

**Saské státní ministerstvo pro energii,
ochranu klimatu, životní prostředí
a zemědělství**

(dále jen „SMEKUL“), jako ústřední orgán zemské správy v oblasti ochrany přírody a v oblasti zemské správy lesů ve Svobodném státu Sasko,

Státní podnik Sachsenforst

(saské lesy) (dále jen „SBS“), jako státní podnik s právem hospodařit v lesích Svobodného státu Sasko, které jsou ve vlastnictví státu,

(dále jen „saská strana“)
(obě dále jen „strany Prohlášení“)

společně prohlašují, že jsou si vědomi:

odpovědnosti za zachování krušnohorské populace tetřívka obecného, která má přeshraniční rozšíření a k jejíž ochraně byly vymezeny ptačí oblasti na saské i české straně hranice, resp. Krušných hor;

**Das Umweltministerium der
Tschechischen Republik**

(weiter nur „MŽP“) als zentrale Behörde der staatlichen Verwaltung für den Naturschutz in der Tschechischen Republik,

**das Landwirtschaftsministerium der
Tschechischen Republik**

(weiter nur „MZe“) als zentrale Behörde der staatlichen Verwaltung für die Forstverwaltung in der Tschechischen Republik,

der Staatsbetrieb Lesy České republiky

(Wälder der Tschechischen Republik) (weiter nur „LČR“), als Staatsunternehmen mit dem Bewirtschaftungsrecht der Wälder im Eigentum des Staates

(weiter nur „tschechische Seite“)

und

**das Sächsische Staatsministerium für
Energie, Klimaschutz, Umwelt und
Landwirtschaft**

(weiter nur „SMEKUL“) als zentrale Behörde der staatlichen Verwaltung im Bereich Naturschutz und Forstverwaltung im Freistaat Sachsen,

der Staatsbetrieb Sachsenforst

(weiter nur „SBS“) als Staatsunternehmen mit dem Bewirtschaftungsrecht der Wälder im Eigentum des Freistaats Sachsen,

(weiter nur „sächsische Seite“),
(beide weiter als „Parteien des Memorandums“)

erklären gemeinsam im Bewusstsein:

der Verantwortung für die Erhaltung der grenzüberschreitenden Birkhuhnpopulation im Erzgebirge, zu deren Schutz Vogelschutzgebiete auf der sächsischen und der tschechischen Seite der Grenze resp. des Erzgebirges ausgewiesen wurden;

významu krušnohorské populace tetřívka obecného pro zajištění příznivého stavu populace tetřívka obecného v České republice a obnovy populace tetřívka obecného ve Svobodném státu Sasko;

závazků vyplývajících zejména z čl. 4.1 směrnice Rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků, ohledně ochrany tetřívka obecného jako druhu uvedeného v příloze I této směrnice, tj. povinnosti vymezit nejvhodnější místa k ochraně daného druhu jako ptačí oblasti a zavést související opatření týkající se ochrany jeho stanovišť s cílem zajištění přežití a rozmnožování daného druhu v jeho areálu rozšíření;

urgentní potřeby zastavení úbytku populace tetřívka obecného a bezodkladného přijetí opatření, která by vedla k udržení životaschopné populace tetřívka obecného v Krušných horách, přičemž prioritní pozornost je třeba věnovat zlepšení stavu a obnově biotopu druhu;

nezbytnosti vzájemné koordinace české strany a saské strany, a mezi stranami Prohlášení, ve věci realizace opatření ochrany tetřívka obecného, monitoringu efektivity realizovaných opatření a monitoringu početnosti druhu v Krušných horách.

der Bedeutung der Birkhuhnpopulation im Erzgebirge für die Sicherstellung des guten Birkhuhnbestands in der Tschechischen Republik und der Wiederherstellung der Birkhuhnbestands im Freistaat Sachsen;

der Verpflichtungen, die sich besonders aus Art. 4.1 der Richtlinie Nr. 2009/147/EG des Rates über den Schutz wildlebender Vogelarten im Hinblick auf das in Anhang I dieser Richtlinie aufgeführte Birkhuhn ergeben, d.h. der Pflicht, die am besten geeigneten Lebensräume zum Schutz der jeweiligen Art als Vogelschutzgebiete auszuweisen und Schutzmaßnahmen hinsichtlich ihrer Lebensräume anzuwenden, um ihr Überleben und ihre Vermehrung in ihrem Verbreitungsgebiet sicherzustellen;

der dringenden Notwendigkeit, den Rückgang der Birkhuhnpopulation aufzuhalten und unverzüglich Maßnahmen zur Erhaltung einer lebensfähigen Birkhuhnpopulation im Erzgebirge zu ergreifen, wobei der Verbesserung und Erneuerung des Birkhuhn-Lebensraums vorrangige Bedeutung zukommt;

der Notwendigkeit der Koordinierung der tschechischen und sächsischen Seite und zwischen den Parteien des Memorandums bei der Umsetzung der Maßnahmen zum Birkhuhnschutz, des Monitorings zur Wirksamkeit der Maßnahmen und des Birkhuhnmonitorings im Erzgebirge.

V této souvislosti obě strany Prohlášení deklarují ochotu a odhodlání zintenzivnit sdílené úsilí pro zajištění ochrany tetřívka obecného v Krušných horách, a to zejména tak, že budou:

- využívat ochranných podmínek ptáčích oblastí k ochraně a rozvoji nejvhodnějších lokalit pro vytvoření co nejpříhodnějších podmínek pro výskyt tetřívka a zachování jeho populace v Krušných horách;
- aktivně zajišťovat péči o biotopy tetřívka obecného, obnovu rašelinišť a přirozeného vodního režimu, zlepšování struktury a druhové skladby lesních porostů a vytváření vhodných ploch pro tokaniště, a to v souladu s dalšími zákonnými povinnostmi a ve vymezených nejvhodnějších místech dle strategických dokumentů péče o tetřívka obecného v Krušných horách, a to přednostně na pozemcích ve vlastnictví státu a ve spolupráci s dalšími vlastníky i na dalších vhodných místech na území vymezených ptáčích oblastí;
- usilovat v co největší míře o omezení faktorů, které přímo vedou k ohrožení jedinců tetřívka obecného, zejména nastavit režim regulace predátorů včetně černé zvěře a dále jelení zvěře, přijímat opatření proti dalším příčinám úhynu a omezovat rušení tetřívků v citlivých obdobích toku, hnízdění a zimování, včetně vyhodnocování a případného usměrňování turistického využití území;
- zajišťovat každoroční monitoring tetřívka obecného na zájmovém území Krušných hor a monitoring efektivy realizovaných opatření;

In diesem Zusammenhang erklären beide Parteien des Memorandums ihre Bereitschaft und Entschlossenheit, die Bemühungen um den Schutz des Birkhuhns im Erzgebirge zu intensivieren, indem sie insbesondere:

- die Schutzbedingungen der Vogelschutzgebiete zur Erhaltung und Entwicklung der geeignetsten Standorte nutzen, um optimale Bedingungen für Vorkommen und Erhaltung der Birkhuhnpopulation im Erzgebirge zu schaffen;
- aktiv die Biotoppflege des Birkhuhns, die Renaturierung der Moore und des natürlichen Wasserhaushalts sicherstellen, Struktur und Artenzusammensetzung der Waldbestände verbessern und geeignete Balzplätze schaffen, und zwar entsprechend den gesetzlichen Pflichten und an ausgewiesenen Standorten gemäß den strategischen Dokumenten zum Birkhuhnschutz im Erzgebirge, vorwiegend auf staatlichen Flächen und in Zusammenarbeit mit anderen Eigentümern auch auf deren geeigneten Standorten in den Vogelschutzgebieten;
- um größtmögliche Einschränkung der Faktoren bemüht sind, die direkt eine Gefahr für das Birkhuhn darstellen, insbesondere ein spezielles Jagdregime zur Reduktion der Prädatoren inkl. Schwarz- und Rotwild einzurichten, Maßnahmen gegen die weiteren Ursachen des Aussterbens zu ergreifen und Störeinflüsse in den sensiblen Balz-, Brut- und Überwinterungszeiten zu begrenzen, wozu auch die Auswertung und eventuelle Lenkung der touristischen Nutzung der Habitate gehört;
- das jährliche Birkhuhnmonitoring im betrachteten Erzgebirgsgebiet und das Monitoring der Wirksamkeit der realisierten Maßnahmen sicherstellen;

- vzájemně koordinovat aktivity a sdílet informace s vazbou na zajišťování ochrany tetřívka obecného na území Krušných hor.

K praktickému naplňování výše uvedených bodů Prohlášení bude zřízena pracovní skupina složená ze zástupců MŽP, MZe, LČR, SMEKUL, SBS, Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti v. v. i., Státního úřadu pro životní prostředí, zemědělství a geologii a případně dalších přizvaných expertů na ochranu tetřívka obecného, která se bude scházet minimálně 1x ročně.

Účelem pracovní skupiny bude zajištění vzájemné komunikace subjektů, jež jsou partnery v oblasti zajišťování ochrany tetřívka obecného v Krušných horách, zejm. v oblasti plánování a vyhodnocování managementových opatření za účelem zachování a obnovy vhodného biotopu tetřívka obecného, jeho ochrany i v oblasti monitoringu druhu a sdílení dat nezbytných k ochraně tetřívka obecného a společně také aktivní vyhledávání a využívání vhodných zdrojů pro financování opatření na ochranu tetřívka v Krušných horách.

Toto Prohlášení nahrazuje Prohlášení o záměru přeshraniční ochrany tetřívka obecného z roku 2019.

Strany Prohlášení uznávají, že Prohlášení je právně nezávazné a nezakládá žádná nová práva ani povinnosti podle platných právních předpisů. Prohlášení je stvrzeno osobami oprávněnými jednat za českou stranu a saskou stranu.

- ihre Aktivitäten untereinander koordinieren und Daten zum Birkhuhnschutz im Erzgebirgsgebiet austauschen.

Zur praktischen Umsetzung der oben genannten Punkte des Memorandums wird eine Arbeitsgruppe gebildet, die aus Vertretern von MŽP, MZe, LČR, SMEKUL, SBS, Agentur für Natur- und Landschaftsschutz der Tschechischen Republik, Forschungsinstitut für Forstwirtschaft und Jagd, v. v. i. (öffentliche Forschungseinrichtung), Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie sowie gegebenenfalls weiteren hinzugezogenen Experten für den Birkhuhnschutz besteht und mindestens 1x pro Jahr zusammenkommen wird.

Zweck der Arbeitsgruppe wird sein, die Kommunikation zwischen den einzelnen Partnern im Birkhuhnschutz im Erzgebirge zu gewährleisten, und zwar insbesondere bei der Planung und Auswertung der Managementmaßnahmen zur Erhaltung und Wiederherstellung eines geeigneten Habitats, beim Birkhuhnschutz auch während des Monitorings der Art und beim Datenaustausch, sowie gemeinsam und aktiv Finanzierungsquellen für die Umsetzung der Maßnahmen zum Birkhuhnschutz im Erzgebirge zu suchen und zu nutzen.

Dieses Memorandum ersetzt das Memorandum über den grenzüberschreitenden Birkhuhnschutz aus dem Jahr 2019.

Die Parteien des Memorandums erkennen an, dass das Memorandum rechtlich unverbindlich ist und keine neuen Rechte oder Pflichten nach den geltenden Rechtsvorschriften begründet. Das Memorandum wird von den Personen bestätigt, die für die tschechische und die sächsische Seite handlungsberechtigt sind.

Podepsáno v Prase dne 22.7.2024

Unterzeichnet in Prase am 05.08.2024

za Ministerstvo životního prostředí ČR, ministr životního prostředí Mgr. Petr Hladík
für das Umweltministerium der Tschechischen Republik, Umweltminister Mgr. Petr Hladík

za Ministerstvo zemědělství ČR, ministr zemědělství Mgr. Marek Výborný
für das Landwirtschaftsministerium der Tschechischen Republik, Landwirtschaftsminister
Mgr. Marek Výborný

za Lesy ČR, s. p., generální ředitel Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.
für den Staatsbetrieb Lesy ČR, Generaldirektor Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.

za Saské státní ministerstvo pro energii, ochranu klimatu, životní prostředí a zemědělství,
zemský ministr Wolfram Günther
für das Sächsische Staatsministerium für Energie, Klimaschutz, Umwelt und Landwirtschaft,
Staatsminister Wolfram Günther

za Státní podnik Sachsenforst, ředitel podniku Utz Hempfling
für den Staatsbetrieb Sachsenforst, Geschäftsführer Utz Hempfling